

ВІДДІЛ ОСВІТИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ ЧЕМЕРОВЕЦЬКОЇ
СЕЛИЩНОЇ РАДИ

«Карантин – не канікули»

Путівник

учня/учениці 8-го класу
з вивчення всесвітньої історії
в період карантину

ЧЕМЕРІВЦІ 2021

ГОРОДОЦЬКИЙ ЛІЦЕЙ №1 ГОРОДОЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
ЛЕТАВСЬКИЙ ЛІЦЕЙ ЧЕМЕРОВЕЦЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ

Путівник для учня 8 класу з вивчення всесвітньої історії
в період карантину

Дидактичний посібник

Путівник для учня 8 класу з вивчення всесвітньої історії в період карантину: дидактичний посібник/ С.В. Зубик, Н.В. Ющишина. – Чемерівці, 2021. – 102 с.
УКЛАДАЧІ: Зубик С.В. – вчитель історії та правознавства Летавського ліцею, спеціаліст першої кваліфікаційної категорії, «старший учитель».
Ющишина Н.В. – вчитель історії Городоцького ліцею №1, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, «старший учитель».

РЕЦЕНЗЕНТИ: Кенц Галина Іванівна, методист науково-методичного центру викладання навчальних предметів суспільно-гуманітарного циклу Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, старший викладач кафедри теорії і методики суспільно-гуманітарних дисциплін

Схвалено педагогічною радою Городоцького ліцею №1 (протокол №9 від 23.03.2021 р.)

Схвалено педагогічною радою Летавського ліцею (протокол №5 від 15.03.2021 р.)

Даний посібник призначений для учнів 8 класу, для вивчення всесвітньої історії. Він може використовуватися вчителями історії як робочий зошит учня, під час дистанційного навчання, а також як окремий дидактичний матеріал під час очного навчання.

Працюючи з посібником учень, на основі матеріалу, який отримав від вчителя та за допомогою самостійно-пошукової роботи, заповнює його. У посібнику розглядаються різні підходи до змісту та організації освітнього процесу. Чільне місце приділено компетентнісно зорієнтованим завданням.

Посібник дає можливість дистанційного навчання в умовах відсутності гаджетів, адже ним можна користуватися без інтернет мережі.

Вчитель, який використовує даний посібник самостійно проставляє номер параграфу, оскільки існує ряд різних підручників, за якими працюють вчителі історії.

Шановний восьмикласнику, друже!

В країні склалася ситуація, за якої не можливе відвідування школи. Закликаємо тебе дотримуватися рекомендованих протиепідеміологічних правил, берегти себе, мінімізувати ризик захворювання.

Пропонуємо тобі «ПУТІВНИК учня 8 класу з вивчення історії в період карантину», який допоможе тобі спланувати навчальну діяльність з історії так, щоб по завершенні карантину не потрібно було докладати надзусилля, наздоганяти пропущене і даремно згаяний час.

Віriamo, що ти відповідально поставишся до виконання завдань.

«Путівник» буде твоїм дороговказом на той період, коли ти навчатимешся дистанційно, тобто самостійно. Побудований він з розрахунку на те, щоб самостійно опрацювати матеріал підручника. Якщо ж у тебе є інша, додаткова література, сміливо використовуй її.

Робота з кожної навчальної теми структурована:

- 1. Основні поняття.** Зазвичай їх перелік вписаний у «Путівнику». Разом з тим є завдання, приміром, виписати основні поняття з «хмаринки слів». В такому випадку у виділених стрічках самостійно впиши і поняття і значення його.
- 2. Основні дати.** Тут усе просто: перелік дат, наголошую, основних, тих, які є обов'язковими. Твоє завдання до кожної дати підібрати подію.
- 3. Історичні постаті.** Лише до параграфів, які подають інформацію про історичних діячів є цей компонент «Путівника». Зміст завдань його може бути різним: коротко описати хто ця людина, розпізнати за портретом, розпізнати за описом, написати, які асоціації виникають при згадуванні цієї людини і т.ін. .
- 4. Обов'язкові завдання.** Зрозуміло, що це завдання треба виконати обов'язково. Завдання не прості, адже ти маєш змогу користуватися підручником. Виконуй їх у тому форматі, який прописаний у завданні: уклади таблицю, або додай свої записи у запропонованій; добери тези; склади план; порівняй явища, використовуючи діаграму Венна, або Фішбоун; створи схему, або додай компоненти до запропонованої; створи сенкан і т.д. . Щоб полегшити виконання завдань у «Путівнику» будуть інструкції, пам'ятки, алгоритми. Можливо, ти вперше будеш виконувати деякі з них – запорукою їх виконання буде дотримання інструкцій, пам'яток, алгоритмів.
- 5. Додаткове завдання** зазвичай вимагає творчого підходу, власної оцінки, висловлювання і суджень. Обов'язково берись за його виконання!

Успіхів тобі! Я в тебе вірю!

Тема. Вступ. Поняття і періодизація Нового часу (Модерної доби).

1. Основні поняття

Історія Нового часу - _____

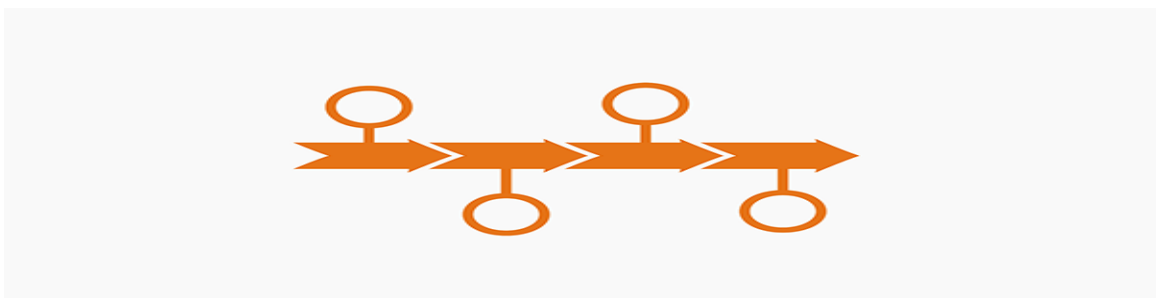
2. Обов'язкові завдання

Розгляньте хмаринку слів і випишіть визначні події, які відбулися в епоху Нового часу

3.Обов'язкові завдання

Познач на стрічці часу хронологічні межі періоду Нової історії.

4. Додаткове завдання

Чи поділяєш ти думку про те, що кожний із періодів всесвітньої історії був для людства новим кроком на шляху його поступального розвитку? Поясни свою відповідь, спираючись на матеріал з історії Стародавнього світу та історії Середніх віків.

[illegible]

Розділ І. ВЕЛИКІ ГЕОГРАФІЧНІ ВІДКРИТТЯ ТА СТАНОВЛЕННЯ КАПІТАЛІСТИЧНИХ ВІДНОСИН»

Урок № 2

Працюй з підручника

Тема. Причини й передумови Великих географічних відкриттів XV-XVI ст. Подорожі Христофора Колумба, Васко да Гами, Фернана Магеллана.

1. Основні поняття

Розглянь «Хмаринку слів», випиши терміни та дай їм визначення

..... – _____

..... – _____

..... – _____

..... – _____

..... – _____

2. Основні дати

Розглянь уважно «Числовий кораблик», випиши дати та напиши, яка подія відбулася в цей час.

.....р. - _____

.....р. - _____

.....р. - _____

.....р. - _____

.....р. - _____

3. Історичні постаті

«Впізнай особу». Постав необхідну букву відповіді над портретом, а під портретом підпиши їх прізвище:

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

А) – Португальський мореплавець, - віце-король нових земель; - першим перетнув Атлантику по меридіану; - двічі ходив до Індії;

Б) – Бідний італієць, - з 12 років ходив в море(почавши з юнги); - відкрив «новий шлях до Індії»; - помер у бідності; - його ім'ям названо країну в Латинській Америці;

Г) – Італієць(з Флоренції); - служив іспанському королю; - здійснив дві експедиції до берегів Південної Америки (1499,1501 - 1502).; - вважають, що він довів, що це не Індія, а Новий Світ.

Заповни таблицю «Географічні відкриття кінця XV- першої половини XVI ст.».

Рік відкриття	Хто очолював експедицію	Держава-організатор експедиції	Зміст відкриття	Історичне значення

Уяви що європейцям у свій час не вдалося відкрити Америку й здійснити навколосвітню подорож. Чи зробили б це народи, що проживали в інших частинах світу, наприклад – китайці, які в Середні віки мали високий рівень розвитку і багато в чому випереджали європейців?

[illegible]

Тема. Завоювання Нового світу

1. Основні поняття

Колонія – _____

Конкістадори - _____

Конкіста- _____

2. Історичні дати

1517-1518 рр. - _____

1519р. - _____

1521р. - _____

1531- 1536 рр. - _____

3. Історичні постаті

Підпиши, хто зображений на портретах .

4. Обов'язкове завдання

Заповни таблицю «Доколумбова Америка: яка вона?» : *постав знак (+) – де це існувало ; знак (?) - невідомо; знак (--) – не існувало.*

	МАЙЯ	АЦТЕКИ	ІНКИ
Писемність			
Монтесума			
Піраміди			
Мачу-Пікчу			
Кінець світу в грудні 2012 року			
Лами			
Колесо			
Війна с Кортесом			
Какао як валюта			
Єдина централізована держава			

5. Додаткове завдання

Прочитай уривок із народного епосу індіанців “Чилам Балам”.

“О люди! ... будьте готові!

Оплате себе, бо вони прийшли!”

Про кого розповідається в наведених рядках і чому саме так?

Тема. Мануфактурне виробництво і наймана праця. Становлення капіталістичних відносин.

1. Основні поняття

Мануфактура – _____

Капітал - _____

Наймані робітники - _____

Буржуазія - _____

Капіталізм - _____

2. Історичні дати

XVI ст. - перша половина XVII ст. - _____

друга половина XVII ст. - XVIII ст. - _____

3. Обов'язкове завдання

Пригадай особливості організації праці в середньовічній ремісничій майстерні і порівняй їх із тими, що були притаманні мануфактурі та заповніть таблицю.

Ознаки	Ремісничча майстерня	Мануфактура

Тема. Повсякденне життя Західної Європи

1. Основні поняття

Мода – _____

2. Основне завдання

Прочитай документ та дай відповіді на запитання

Англійське суспільство другої половини XVII ст. за книгою “Опис Англії” (1587 р.) Вільяма Гаррісона

“Англійські аристократи не знають ніякої міри у споживанні м'ясних страв. Не минає дня, щоб на їхньому столі, крім яловичини, баранини, телятини, м'яса ягнят, козлятини, свинини, кролячого м'яса, каплуна, поросяти..., не було ще м'яса оленя чи лані, а також різноманітної дичини й риби, а на додачу до них різноманітні делікатеси, що на них не біднішає “солодка” рука португальця, який мандрує морями.

...Джентльмени й купці харчуються майже однаково: під час зустрічі кожен задовольняється 4, 5 чи 6 стравами, або, можливо, 1, 2 чи 3, переважно тоді, коли немає того, хто міг би скласти їм компанію за столом. Їхнім слугам призначається забезпечення продуктами харчування, окрім залишків од панського столу, що ніколи не подаються вдруге. Ремісники і селяни найбільше цінують те м'ясо, яке можуть легше дістати і швидше приготувати... Їхню їжу переважно складають страви з яловичини і м'яса, яким торгує м'ясник, а саме: баранини, телятини, свинини, м'яса ягняти тощо. Цього м'яса є вдосталь на найближчих ринках, як і зельцю, холодцю, шинки, фруктів, фруктових пирогів, великої кількості птиці, масла, яєць і т. д.

Ці останні (я маю на увазі селян) також зловживають їжею, особливо під час свят і весіль, коли просто неможливо уявити, скільки споживають м'яса. Хліб у країні роблять із того зерна, яке дає земля. Проте дворянство, звичайно,

забезпечує себе вдосталь пшеничним хлібом, тоді як слуги та бідні сусіди задовольняються житнім або ячмінним, а за часів дорожнечі — хлібом із бобів, гороху чи вівса, або з усього цього разом і ще з додаванням жолудів, тому що дістати нічого кращого вони не можуть”.

1.Склади меню англійського аристократа, купця і селянина

2. Як впливало зростання цін на раціон харчування людей?

3. Додаткове завдання

Напиши як ти розумієш Такий вислів “Скажи мені, що ти їси, і я скажу тобі хто ти є!”

Урок № 6

Працюй з підручника

Тема. Практичне заняття. Наслідки Великих географічних відкриттів для історії людства

1. Основні поняття

Колоніальні війни – _____

«Революція цін» – _____

2. Обов'язкове завдання

За допомогою опорних схем сформулюй наслідки Великих географічних відкриттів. Доповни перелік.

+

+

3. Обов'язкове завдання

Користуючись текстом підручника заповни схему «Наслідки Великих географічних відкриттів»

4. Обов'язкове завдання

Заповни пропуски в таблиці

Наслідки	Характеристика
----------	----------------

	Знецінення грошей унаслідок надходження великої кількості коштовних металів — «революція цін»
Торговельні	
	Зміна уявлень про будову світу та його розміри, зміни у світоглядах
Політичні	
	Зміни раціону харчування — нова їжа з Америки
Технічні	
	Знищення індіанського населення та ввезення темношкірих людей до Америки

5. Додаткове завдання

Уяви себе письменником та склади розповідь (4 – 5 речень) на тему «Наслідки Великих географічних відкриттів для Європи та Америки», користуючись словами з довідки.

Довідка: революція цін, торгівля, конкістадори, Атлантичний океан, країни Сходу, Середземне море, раби, колоніальні імперії.

Урок № 7

Оцінювання навчальних досягнень учнів з розділу “Великі географічні відкриття та становлення капіталістичних відносин”

1. Який мореплавець у 1486 р., пливучи вздовж західного узбережжя Африки, зумів досягти її південного краю?

- А) Бартоломеу Діаш Б) Христофор Колумб В) Васко да Гама Г) Фернан Магеллан

2. Коли було відкрито Америку?

- А) 1490 р. Б) 1492 р. В) 1498 р. Г) 1510 р.

3. Хто здійснив першу в історії навколосвітню подорож?

- А) Бартоломеу Діаш Б) Христофор Колумб В) Васко да Гама
Г) Фернан Магеллан

4. Завоювання держави якого з індіанських народів розпочав у 1519 р. Е. Кортес?

- А) ацтеків Б) майя В) інків Г) чибча

5. Завоювання держави якого з індіанських народів розпочав у 1531 р. Ф. Пісарро?

- А) ацтеків Б) майя В) інків Г) чибча

6. Що навчилися використовувати як джерело енергії у промисловості Нідерландів у I пол. XVI ст.?

- А) сонце Б) воду В) вітер Г) пару

7. Як називали велике підприємство, у якому використовувалися ручні знаряддя праці та існував поділ праці між робітниками?

А) майстерня Б) мануфактура В) ремісничий цех Г) фабрика

8. Що з наведеного є ознакою праці на мануфактурі?

А Постійне використання машин і механізмів

Б Участь власника підприємства у виробництві

В Поділ праці між робітниками

Г Використання праці учнів і підмайстрів

9. Дайте визначення поняттям:

а) Конкістадори - _____

б) Мануфактура - _____

10. Установіть відповідність між іменем історичного діяча та подією, яка зробила його відомим.

1 Христофор Колумб

А Завоювання імперії ацтеків

2 Франсіско Пісарро
подорож

Б Перша навколосвітня

3 Фернан Магеллан

В Відкрив Мис Доброї надії

4 Бартоломеу Діаш

Г Відкриття Америки

Д Завоювання імперії інків

11. Виберіть три правильні відповіді із семи запропонованих. Укажіть, які наслідки мали Великі географічні відкриття для Європи.

А «Революція цін»

Б Завершення Реконквісти на Піренейському півострові

В Розвиток середземноморських портів

Г Формування сприятливих умов для розвитку ринкових відносин у Європі

Д Формування централізованих держав у Західній Європі

Е Формування колоніальних імперій

12. Установіть відповідність між описом та особистістю.

1. Цей мореплавець отримав від короля Португалії три кораблі з екіпажем та сто сімдесят чоловік команди. Він відкрив те, чого Колумбу, попри всі його намагання, відкрити не вдалося.	А) Христофор Колумб
2. Він народився у збіднілій дворянській родині. Авантюрист. Шукач пригод. Підкорив Мексику.	Б) Ернан Кортес
3. У 1488 р. цей мореплавець, пливучи вздовж західного узбережжя Африки, зумів досягти її південного краю і вийти до Індійського океану, але був змушений повернутися через загрозу бунту моряків.	В) Бартоломеу Діаш
4. Він народився в Італії, але плавав під іспанським прапором. В Іспанії отримав звання адмірала та був упевнений, що в результаті здійсненої ним експедиції досяг східних берегів Індії або Китаю.	Г) Васко да Гама

1.____ 2.____ 3.____ 4.____

Розділ II. «ВИСОКЕ ВІДРОДЖЕННЯ. РЕФОРМАЦІЯ В ЗАХІДНІЙ ЄВРОПІ»

Урок № 8

Працюй з підручника

Тема: Гуманізм. Високе Відродження.

1. Основні поняття

Відродження _____

Ренесанс _____

Гуманізм _____

Північне Відродження _____

2. Основні дати

Середина XIV ст.. - _____

3. Історичні постаті

Співстав митця та його роботи, впиши літеру в таблицю відповідно митця та підпиши їх .

Леонардо да Вінчі

Мікеланжело Буонарроті

Рафаель Санті

	Тиціан Вечеліо
--	-----------------------

4.Обов'язкове завдання

Заповни таблицю

Мислитель	Праця	Погляди
Ніколо Макіавеллі		
Еразм Роттердамський		

5. Додаткове завдання

Чи співпадали погляди Н. Макіавеллі з гуманістичними поглядами представників Відродження?

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Тема. Зародження культури бароко. Становлення Нової європейської науки.

1. Основні поняття

Бароко_____

Астрономія_____

Геліоцентрична побудова Всесвіту_____

2. Основні дати

3. Обов'язкове завдання

Уклади текстову таблицю “ Наукові відкриття XVI- XVIIст.”

	Вчений	Зміст відкриття	Значення відкриття
Медицина			
Математика			

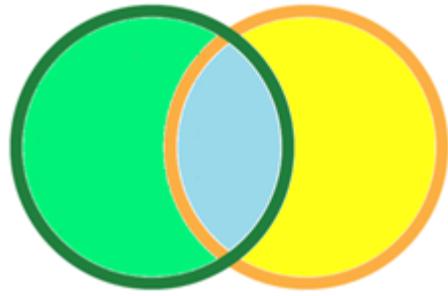
Астрономія			

4. Додаткове завдання

Заповни “кола Вена”, запиши спільні та відмінні ознаки Відродження та Бароко.

Довідка: Діаграма Венна — це два або більше кола, що накладаються одне на одне. Вона використовується, щоб показати подібні та відмінні ознаки двох явищ (у твоєму випадку ознаки Відродження та Бароко).

1. уважно розглянь діаграму, створену для порівняння Відродження та Бароко;
2. два кола, накладаючись одне на друге, створили у діаграмі три простори. Для полегшення їх зорового сприйняття на малюнку вони виділені кольорами: зеленим, блакитним, жовтим;

3. прочитай текст параграфа, де йдеться про Відродження та Бароко;
4. загальні положення запишіть у спільному для них просторі діаграми;
5. у частинах діаграми, які є відокремленими одна від одної записуй ознаки Відродження та Бароко, які характерні для кожної.

Тема. Реформація в Німеччині

1. Основні поняття

Реформація _____

Гуманізм _____

“95 тез” _____

“Гейльброннська програма” _____

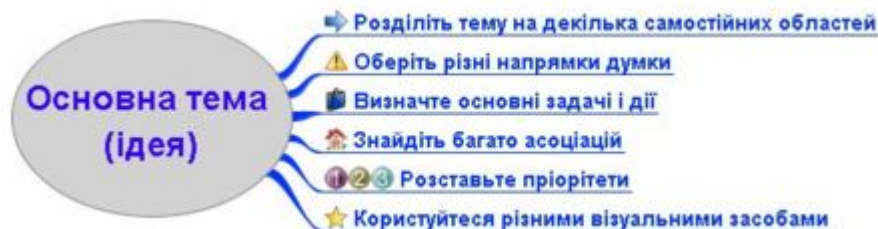
2. Основні дати:

31 жовтня 1517р. _____

1524 - 1526 рр. _____

3. Обов’язкове завдання

Створи ментальну карту “ Вчення Т. Мюнцера”

4. Додаткове завдання

Склади запитання до тексту параграфа що стосується “Селянської війни 1524 - 1526рр”, починаючи кожне такими словами:

Коли _____ ?

Що _____ ?

Хто _____ ?

Де _____ ?

Звідки ми можемо дізнатися про _____ ?

Чому _____ ?

Як _____ ?

Який результат _____ ?

Урок № 11

Тема. Поширення Реформації та Контрреформація

Працюй з підручника

1. Основні поняття

Протестантизм

Лютеранство _____

Кальвінізм

Контрреформація

Аугсбургский мир_____

Орден Єзуїтів

2. Основні дати

1545 - 1563pp. _____

1555-_____

3. Історичні постаті

Склади 4 - 6 характерних речень про таких людей.

Ігнатій Лойола, Жан Кальвін.

[illegible]

4. Обов'язкове завдання

Склади порівняльну таблицю

Критерії для порівняння	Лютеранство	Кальвінізм
Основні положення вчення		
У яких країнах поширювалося		

5. Додаткове завдання

Скласти сенкан “Реформація”

Сенкан — це вірш, що складається з п'яти рядків. Слово ”сенкан” походить від французького слова ”п'ять” і позначає вірш у п'ять рядків.

1. Перший рядок має містити слово, яке позначає тему (звичайно, це іменник).
2. Другий рядок – це опис теми, який складається з двох слів (два прикметники)
3. Третій рядок називає дію, пов'язану з темою, і складається з трьох слів (звичайно, це дієслова).
4. Четвертий рядок є фразою, яка складається з чотирьох слів і висловлює ставлення до теми, почуття з приводу обговорюваного.
5. Останній рядок складається з одного слова — синоніма до першого слова, в ньому висловлюється сутність теми, ніби робиться підсумок.

Урок № 12

Оцінювання навчальних досягнень учнів з розділу «ВИСОКЕ ВІДРОДЖЕННЯ. РЕФОРМАЦІЯ В ЗАХІДНІЙ ЄВРОПІ»

1. Як називався суспільно-політичний та ідеологічний рух у Європі у XVI ст., що був спрямований проти католицької церкви?
А. Реставрація
Б. Реінкарнація
В. Реформація
Г. Ренесанс
2. Як називався рух у Європі, що був спрямований проти Реформації?
А. Контрибуція
Б. Контрреформація
В. Консисторія
Г. Контубернія
3. Укажіть іншу назву періоду Ренесансу.
А. Відновлення
Б. Відродження
В. Віросповідання
Г. Вознесіння
4. Як називався один із напрямків у християнстві, що виник під час Реформації?
А. протестантизм
Б. людиноцентризм
В. протекціонізм
Г. протицерквізм
5. Хто очолював англіканську церкву?
А. Папа Римський
Б. архієпископ
В. монарх
Г. дворянин
6. Укажіть назву «золотого віку» італійської літератури, образотворчого мистецтва, філософії та науки (кінець XV — перші десятиріччя XVI ст.).
А. Високе Бароко
Б. Високе Відродження
В. Високий Ренесанс
Г. Високий Гуманізм
7. Укажіть, про кого йдеться.

Народився у Флоренції. Був геніальною людиною з різнобічними інтересами: ученим та інженером, архітектором і музикантом, поетом і винахідником. Живопис вважав найголовнішим видом мистецтва і досяг у ньому досконалості. Винайшов парашут і танк. Стверджував, що наука та мистецтво взаємно доповнюють одне одного.

- А. Леонардо да Вінчі
- Б. Рафаель Санті
- В. Мікеланджело Буонарроті
- Г. Альбрехт Дюрер

8. Установіть хронологічну послідовність подій.

- А. Аугсбурзький релігійний мир
- Б. Відлучення від церкви М. Лютера
- В. Складання «95 тез»
- Г. Селянська війна в Німеччині

9. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями.

а) М. Лютер	1) вождь Селянської війни в Німеччині
б) Т. Мюнцер	2) реформатор церкви в Німеччині
в) Ж. Кальвін	3) засновник Ордену єзуїтів
г) І. Лойола	4) реформатор церкви у Швейцарії

10. Знайдіть зайве прізвище і поясніть, чому воно тут зайве.

- 1. Мікеланджело, Леонардо да Вінчі, Рабле, Рафаель.
- 2. Сервантес, Бруно, Гарвей, Ньютон.
- 3. Шекспір, Томас Мор, Еразм, Роттердамський, Рубенс.

11. 10. Вставте пропущене.

Німецький професор богослов'я _____ виступив проти продажу католицькими священиками _____ Свої погляди висвітлив у вигляді тез, тому вони називались _____, які у

_____ році він прибив до дверей церкви у м. Віттенберг. Був відлученим від _____, пізніше переховувався у замку свого покровителя – саксонського князя, де переклав німецькою мовою _____ Все це знаменувало початок процесу, який отримав назву _____ .

12. Побудуйте причинно-наслідковий ланцюжок виникнення протестантизму за планом: причини — привід — події — наслідки.

Розділ III. ДЕРЖАВИ ЗАХІДНОЇ ЄВРОПИ У XVI – XVII СТ.

Урок № 13

Працюй з підручника

Тема. Становлення абсолютної монархії у Франції

1. Основні поняття

Абсолютизм – _____

«Дворяни шпаги» - _____

«Дворяни мантиї» - _____

Гугеноти- _____

Конфедерація - _____

Ліга - _____

Меркантилізм - _____

2. Основні дати

1562-1598рр. – _____

24 серпня 1572р.- _____

1576р.- _____

1585р.- _____

1598р. - _____

3. Обов'язкове завдання

Опрацювавши матеріал підручника заповни таблицю «Релігійні війни у Франції».

Основні події	Причини	Наслідки

Тема. Завершення формування абсолютної монархії у Франції

1. Основні поняття

Уважно розглянь об'єкт WordArt (картинку), знайди на ньому історичні терміни, випиши їх та дай їм визначення _____

2. Основні дати

1562-1598рр. - _____

24 серпня 1572р. _____

1576р. - _____

1598р. - _____

3. Обов'язкове завдання

Заповни таблицю порівнявши Францію за часів Людовіка XIII та Людовіка XIV.

Франція часів правління Людовіка XIII та Людовіка XIV		
Критерії для порівняння	часи Людовіка XIII	часи Людовіка XIV
Державні діячі	Рішельє	Ж. Б. Кольбер

Тема. Англія в XVI столітті

1. Основні поняття

Аграрна революція - _____

Огороджування - _____

Джентрі - _____

Паупери- _____

Англіканська церква - _____

Пуритани - _____

«Криваве законодавство»- _____

«Непереможена армада» - _____

2. Основні дати

1534р. - _____

1571р.- _____

1558-1603рр.- _____

1588р.- _____

1653-1658рр.- _____

3. Історичні постаті

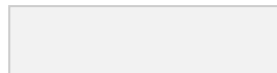
Розташуй в хронологічному порядку правління діячів Англії в XVI ст.

А) Генріх VIII

Б) Яків VI
Яків I

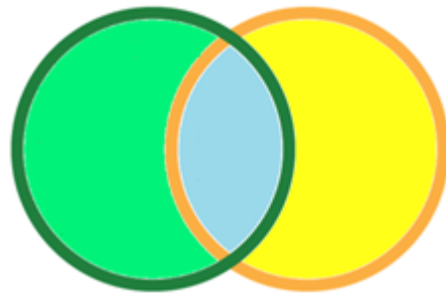
Г) Марія
Тюдор

4. Обов'язкове завдання

Порівняй англіканську та католицьку церкви. Як інструмент порівняння використай діаграму Венна. **Порівняти** означає знайти спільне та відмінне цих планів.

Довідка: Діаграма Венна — це два або більше кола, що накладаються одне на одне. Вона використовується, щоб показати подібні та відмінні ознаки двох явищ (у твоєму випадку планів Дауеса і Юнга.

1. уважно розглянь діаграму, створену для порівняння англіканської та католицької церков;
2. два кола, накладаючись одне на друге, створили у діаграмі три простори. Для полегшення їх зорового сприйняття на малюнку вони виділені кольорами: зеленим, блакитним, жовтим;

3. прочитай текст параграфа, де йдеться про англіканську та католицьку церкви;
4. загальні положення обох церков запишіть у спільному для них просторі діаграми;
5. у частинах діаграми, які є відокремленими одна від одної записуй характеристики церков, які характерні для кожної.

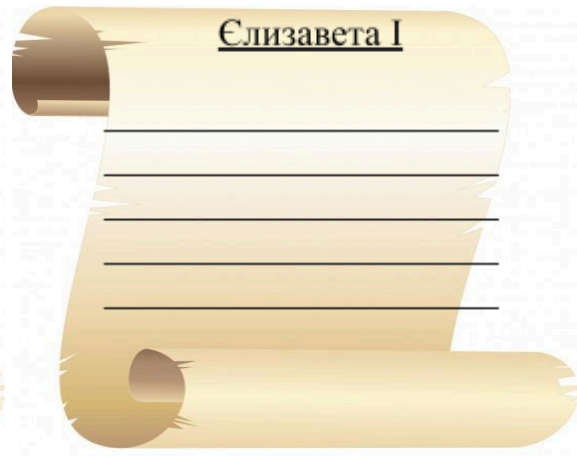

5. Додаткове завдання

Створи сенкан (на вибір)

Сенкан — це вірш, що складається з п'яти рядків. Слово "сенкан" походить від французького слова "п'ять" і позначає вірш у п'ять рядків.

6. Перший рядок має містити слово, яке позначає тему (звичайно, це іменник).
7. Другий рядок – це опис теми, який складається з двох слів (два прикметники)
8. Третій рядок називає дію, пов'язану з темою, і складається з трьох слів (звичайно, це дієслова).
9. Четвертий рядок є фразою, яка складається з чотирьох слів і висловлює ставлення до теми, почуття з приводу обговорюваного.
10. Останній рядок складається з одного слова — синоніма до першого слова, в ньому висловлюється сутність теми, ніби робиться підсумок.

Тема. Англійська революція

1. Основні поняття

Революція - _____

Громадянська війна- _____

Республіка - _____

Дигери - _____

Левеллери- _____

Політична реставрація - _____

«Славна революція» - _____

2. Основні дати

1640-1660рр. - _____

1642-1646рр.- _____

1644р. _____

1645р.- _____

1647-1649рр.- _____

1649-1653рр.- _____

1653-1658рр.- _____

3. Історичні постаті

Підпиши портрети відомих діячів Англійської революції.

Яків I

Вільгельм III

4. Обов'язкове завдання

Працюючи з підручником, уклади текстову таблицю “Англійська революція», визначивши економічні, політичні та релігійні причини революції, а у висновку до неї виокреми підсумки та значення.

Причини революції		
економічні	політичні	релігійні

Підсумки

Значення

5. Додаткове завдання

В Англії біля Вестмінстерського палацу, де засідає парламент, стоїть пам'ятник Оліверу Кромвелю, видатному діячу Англійської революції. Якщо придивитися, то видно, що він опустил голову. Англійці кажуть, що Кромвель нахилив голову, щоб не бачити бюст Карла І, що знаходиться навпроти на стіні церкви Святої Маргарити.

Чому Олівер Кромвель “не хоче дивитися” на Карла І ?

Тема. Іспанія в XVI ст.

1. Основні поняття

Революція - _____

Громадянська війна- _____

Республіка - _____

Дигери - _____

Левеллери- _____

Політична реставрація - _____

2. Основні дати

1640-1660рр. - _____

1642-1646рр.- _____

1644р. _____

1645р.- _____

1647-1649рр.- _____

1649-1653рр.- _____

1653-1658рр.- _____

3. Історичні постаті

Підпиши портрети відомих діячів середньовічної Іспанії. Словом, тезою, або реченням запишіть з чим асоціюються ці історичні особи.

Асоціація — поняття, що виникає при згадуванні іншого.

4. **Обов'язкове завдання**

Створи схему «Правління Філіппа II у Франції»

5. Додаткове завдання

Інколи XVI століття ще називають «століттям Іспанії». Як гадаєш, чому, маючи такі гарні стартові можливості, вже у XVII столітті Іспанія перетворилася на другорядну країну Європи?

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Урок №18

Працюй з підручника

Тема. Національно-визвольна війна в Нідерландах.

1. Основні поняття

Національно-визвольна боротьба _____

Гези- _____

Іконоборці - _____

Алькабала – _____

Штатгальтер- _____

«Гентське примирення» - _____

Арраська унія - _____

Утрехтська унія - _____

2. Основні дати

1566-1609рр. - _____

1576р.- _____

1579р. _____

1581р.- _____

1589 р.- _____

1609р.- _____

1648р.- _____

3. Історичні постаті: портретна галерея

Прочитай висловлювання історичних діячів і з'ясуйте кому вони належали.

А) «Краще шляхом війни зберегти для Бога та короля збіднілу й навіть розорену державу, ніж залишити її у квітучому стані для єретиків і сатани» ____.

Б) «Але все ж я ніколи не погоджуся на ті заходи, що несумісні з нашою святою католицькою вірою та моїм католицьким авторитетом, навіть якщо б мені довелося втратити через це Нідерланди» _____ .

А) Філіпп II

Б) герцог Альба

В) Вільгельм I Оранський

4. Обов'язкове завдання

Опрацюй матеріал підручника та заповни таблицю «Хроніка подій Нідерландської революції»

Дата	Подія
1566р.	Початок народного повстання проти володарювання _____.
1567р.	Введення у _____ армії на чолі з герцогом _____.
1571р.	Герцог _____ запроваджує _____ - 10% податок з продажу.
1572р.	Морські _____ захопили порт. Початок загального антиіспанського повстання на _____ країни.
1572р.	III _____ ом Голандії та Зеландії став Вільгельм _____.
1572-1575 рр.	Запекла боротьба _____ провінцій зі спробами іспанців придушити їхній опір.
1576р.	Підписання «_____» між _____ і _____.
5.01.1579р.	_____ унія. Визнання Півднем влади _____ і відмова від боротьби з нею.
23.01.1579р.	_____ унія. Об'єднання _____ провінцій з метою повної перемоги над іспанцями.
1581р.	Перетворення _____ провінцій у незалежну державу _____, або Голландію.

Тема. Тридцятилітня війна 1618—1648 рр. Вестфальська система міжнародних відносин

1. Основні поняття

Система європейського балансу-

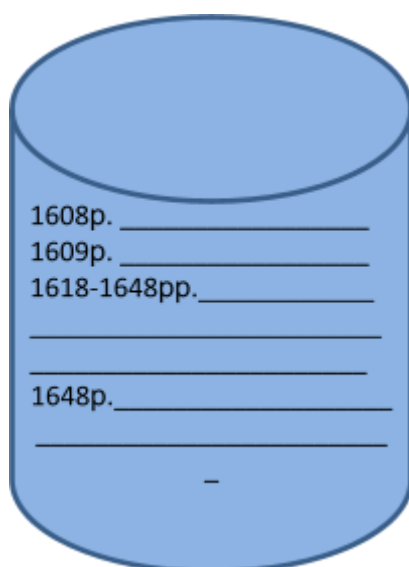
Євангелічна унія -

Католицька ліга -

Вестфальський мир -

2. Основні дати

Це аварійна капсула. За розміром капсула досить маленька, але в неї ви повинні помістити найважливіші дати з цієї теми. За бажанням ви можете розширити перелік дат.

3. Обов'язкове завдання

Опрацювавши матеріал підручника, заповни таблицю «Тридцятилітня війна»

Період	Головні події	Наслідки
Чеський (1618-1623pp.)		
Данський (_____pp.)		
Шведський (_____pp.)		
Французький (_____pp.)		

Під час Тридцятилітньої війни виник вислів «війна годує війну».

Хто є автором цього вислову і що він означає?

4. Додаткове завдання

Результатом Тридцятилітньої війни стало створення так званої Вестфальської системи міжнародних відносин. Одним із чинників цієї системи став принцип суверенітету, якого міжнародне суспільство намагається дотримуватися і зараз. Ще одним наслідком став баланс сил, або політична рівновага.

Як ти розумієш поняття «баланс сил», або «політична рівновага»?

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Урок № 20

Практичне заняття. Образ абсолютного монарха країн Західної Європи

1. Основне завдання

Ознайомся із короткими біографіями монархів країн Західної Європи та дай відповіді на запитання

Син Людовика XIII та Анни Австрійської, Людовик XIV був нащадком двох наймогутніших європейських династій — Бурбонів та Габсбургів.

Після народження Людовика до традиційного титулу дофіна було додано титул *Перший син Франції*, «Останній онук Габсбургів».

Попри зусилля багатьох викладачів, найнятих для прочитання Людовику курсів латини, історії, математики, італійської мови та малювання, Людовик не відзначається старанністю в науках. Демонструє велику прихильність до живопису, архітектури, музики та, особливо, танцю,

Першим рішенням Людовика XIV було скасувати посаду головного міністра і взяти контроль над урядом у свої руки. Проте його оточення не було впевнене в його державних талантах. Таким чином, Людовик мав довести свою здатність керувати державою.

Жан-Батист Кольбер поінформував короля про повний занепад державної казни, 5 вересня 1661 року, у свій 23 день народження, король, видав наказ заарештувати Фуке. Король створив спеціальну юридичну палату правосуддя для розслідування рахунків фінансистів. Після трирічного судового процесу, який зазнавав постійного впливу короля, Фуке був засуджений до повної конфіскації майна та вигнання. Проте король змінив вирок на довічне ув'язнення в Пінероло.

Кольбер разом із королем розробив план сприяння комерції та торгівлі в країні, дотримуючись політики меркантилізму.

Молодий король прагне поставити всі релігійні течії в королівстві під свій контроль. Людовик проводив менш ворожу до євреїв політику, ніж його попередники.

Людовик XIV присвятив тридцять два з п'ятдесяти чотирьох років свого правління війнам. Помираючи, він сказав Людовику XV: “ Я занадто любив війну”. Для зміцнення французьких позицій у світі Людовик бере участь в багатьох війнах та збройних конфліктах.

Генріха VIII – король Англії

Генріх народився 28 червня 1491 року у Гринвічі. Він був третьою дитиною Генріха VII та Єлизавети Йоркської.

Його батько Генріх VII готував сина до прийняття духовного сану. За його вихованням стежила його бабуся леді Маргарет Бофор. Під її керівництвом Генріх відвідував до шести мес на день і писав твори з

богословської тематики, та в одній з них він відстоював святість шлюбу.

1534 року парламент прийняв «Акт про супрематію», за яким Генріха було проголошено Главою Церкви Англії.

Очоливши релігійну реформацію в країні у 1534 році, будучи проголошеним главою англіканської церкви, провів масштабну секуляризацію. У другу половину своєї влади король Генріх перейшов до найбільш жорстоких і тиранічних форм правління. Збільшилась кількість страчених політичних противників короля. Вважають, що рана отримана ним в результаті нещасного випадку, спричинила перемену в його хиткому характері. У короля почали проявлятися тиранічні риси, й він усе частіше почав страждати від депресії.

Єлизавета I - королева Англії

могла писати англійською, латинською, та італійською.

Під керівництвом Гріндола, талановитого та умілого вчителя, вона мала успіхи у вивченні французької та грецької мов. У час закінчення її формальної освіти 1550 року, вона була найосвіченішою жінкою свого покоління.

Єлизавета стала королевою у віці 25 років. Міжнародна політика Єлизавети була значною мірою оборонною. Тільки на морі Єлизавета дотримувалась агресивної політики. Це допомогло у війні з Іспанією. Єлизавета створила англійську церкву, яка допомогла сформувати національну

ідентичність і продовжує існувати досі. Єлизавета була першою з Тюдорів, хто визнав, що монарх керує завдяки народній згоді. Тому вона завжди працювала з парламентом, і її радники завжди могли їй казати правду.

Карла V - король Іспанії

Отримав корону в 20-річному віці. Фактично Іспанія вперше об'єдналась саме під рукою Карла. Був вихований в дусі вірності католицькій релігії. Під час правління Карла V було складено Карний кодекс. Все його правління пройшло у війнах і конфліктах, головними з яких були Італійські війни з Францією, боротьба з експансією Османської імперії в Угорщині та Середземному морі і протистояння поширенню протестантизму.

Виснажений своїм майже 40-літнім правлінням, хворий на подагру та епілепсію, в 1554 році 54-річний Карл V зрікся трону Сицилії, Неаполя та Мілану на користь сина Філіпа, якому наступного року передав правління Нідерландами та Іспанією, а в 1556 році на користь свого брата Фердинанда - від престолу Священної Римської імперії, і останні два роки свого життя провів усамітнено в монастирі Юсте на кордоні з Португалією, де помер від малярії.

Філіп II - король Іспанії

Успадкував трон після батька. Характеру Філіп був похмурого і замкнутого; він був, безперечно, розумний, працювати міг цілими днями без втоми, відрізнявся обширною пам'яттю, але дару ясною думки і швидкої рішучості у нього не було. Він постійно коливався і міняв свої наміри; і це створювало йому дуже часто багато труднощів і невдач.

За його правління Іспанська держава досягла zenіту величі і слави, увійшовши до так званої золоті доби; землі короля простиралися на всіх континентах,

відомим європейцям, що породило популярну приказку: *«імперія, над якою ніколи не заходить сонце»*. Проводив активну зовнішню політику. Виступав захисником Католицької церкви у боротьбі з протестантизмом, ісламом та іншими єресьми. Завершив італійські війни (1559). Підтримував католицьку владу Франції у двобої з гугенотами. Допомагав італійським державам, Священній Римській імперії та країнам Східної Європи протистояти натиску Османів. Здобув стратегічну перемогу при Лепанто (1571), захистивши західне Середземномор'я від турецької агресії. Вів перманентні війни із повсталими Нідерландами (1581). Намагався підкорити Англію, але зазнав поразки на морі (1588). Сприяв великим географічним відкриттям і розвитку точних наук — математики, географії, космографії, корабельної інженерії, військової справи. Був патроном мистецтв, насамперед літератури і музики. Заснував першу в Європі математичну академію (1582). Заклав Ескоріальський монастир (1563). Нескінченні війни, майже завжди невдалі, варварське переслідування працюючого і торгового населення за релігійні переконання - ось що сприяло зубожінню і майже повного банкрутства Іспанії до кінця життя Філіпа. Помер від болісної хвороби; до фізичним страждань він ставився з властивою йому похмурою стійкістю.

Охарактеризуй, що є спільного в біографії та житті королів (освіта, міжнародні відносини, внутрішня політика, особисте життя).

Чому всі монархи були зацікавлені в підпорядкуванні своїй владі діяльності церкви? _____

[illegible]

Урок № 21

Оцінювання навчальних досягнень учнів з розділу «Держави Західної Європи у XVI — XVII ст.»

I рівень

1. У якій країні Реформація почалася «згори»?

- А) Німеччина; Б) Швейцарія;
- В) Швеція; Г) Англія.

2. Коли відбулася Варфоломієвська ніч у Парижі?

- А) 20 червня 1572р.; Б) 24 серпня 1570р.;
- В) 24 серпня 1572р.; Г) 20 червня 1570р.

3. Нідерландську революцію очолив:

- А) Карл V; Б) Вільгельм Оранський;
- В) герцог Альба; Г) Філіпп II.

4. Знайдіть помилку у тексті.

У період правління Марії Тюдор (1) була розпочата спроба відновити пуританізм (2). Королева, спираючись на дворянство економічно відсталих районів Англії (3), почала жорстоко переслідувати діячів Реформації, за що дістала прізвисько «Кривава» (4):

- А) 1; Б) 2;
- В) 3; Г) 4.

5. Визначте про кого йдеться.

«Він був чеським дворянином, який змінив протестанську віру на католицьку. Створив майбутню армію, яка утримувалася за рахунок завойованих територій. Йому належить вислів «Війна годує війну»:

- А) Фердинанд Габсбург; Б) Ф. Дрейк;
- В) А. Валленштейн; Г) Густав-Адольф

6. Зародження алькабали стало приводом до:

- А) повстання комунерос; Б) революції в Нідерландах;
- В) релігійної війни у Франції; Г) королівської Реформації в Англії.

II рівень

1. Розташуйте в хронологічній послідовності події які відбулися в Англії

- А) друга навколосвітня подорож Ф. Дрейка;
- Б) прихід до влади Єлизавети І;
- В) поразка «Непереможної армади»;
- Г) успадкування англійського трону шотландським королем Яківом Стюартом.

2. Співвіднесіть релігійні течії та країни, де вони набули найбільшого поширення:

1. католицизм;	А) Німеччина, Швеція, Норвегія, Данія.
2. кальвінізм;	Б) Швейцарія, Нідерланди і південь Франції,
3. англіканство;	В) Португалія, Франція, Польща.
4. лютеранство;	Г) Угорщина, Австрія, Росія.
	Д) Англія.

3. Дайте визначення понять:

Протекціонізм - _____

Обгороджування- _____

ІІІ рівень

1. Порівняйте станово-представницьку та абсолютну монархію

Питання для порівняння	Станово-представницька монархія	Абсолютна монархія
Кому належала верховна влада в країні?		
Кому належала влада на місцях?		
Хто затверджував податки?		

Розділ IV. ОСМАНСЬКА ІМПЕРІЯ. КРАЇНИ СХІДНОЇ ЄВРОПИ В XVI – ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ XVIII ст.

Урок № 22

Працюй з підручника

Тема. Османська імперія

1. Основні поняття

Завойовницькі війни _____

Халіф _____

Яничари _____

Рух гайдуків _____

«Кануні» - _____

Мусульманство - _____

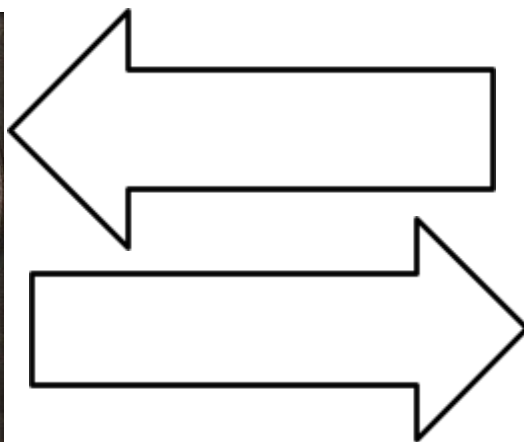
2. Основні дати

1529 р. _____

12 вересня 1683р. _____

3. Історичні постаті

Напиши три поняття, які пов'язані з даною особистістю.

4. Обов'язкове завдання

Використавши карту « Османська імперія в XVI – XVII ст» та текст підручника заповни таблицю

	Території	Держави що були у васальній залежності
увійшли до Османської імперії в 1512 р.;		
були завойовані за часів правління Селіма I;		
були завойовані за часів правління Сулеймана I;		

5. Додаткове завдання

Підкресли, сині кольором ті чинники, які зміцнювали Османську імперію, червоним - які негативно вплинули

1. Система підпорядкована потребам війни;
2. Кожен ополченець за воєнну службу отримує земельний наділ;
3. Землі заборонялось передавати у спадок;
4. Правителі округів здійснюють цивільні та військові функції;
5. Зростає роль яничар;
6. Впорядковано законодавство імперії;
7. Хвиля «революції цін»;

Тема. Річ Посполита

1. Основні поняття

Фільварок _____

Шляхта _____

Реформація _____

Контрреформація _____

Шляхетська демократія _____

Люблінська унія _____

Річ Посполита _____

2. Основні дати

1569р. - _____

1558-1583р. – _____

1621р. – _____

1648р. – _____

3.Обов'язкове завдання

Твій ровесник, презентуючи у класі випереджувальне завдання, накреслив на дошці ось таку схему:

Спробуй визначити яке завдання виконував восьмикласник.

Назви схему та додай відповідний зміст.

завдання

Стр

Зовнішня політика

А

Причини:

Наслідок:

...є бути доб... ально
...ю та видати її ціка... в яку
боку... (і шанси висвітлити?)

2. Малюємо макет (Ви маєте чітко уявляти, що і в якому місці буде розташовано – малюнки, кишеньки, вкладки, книжечки і інші деталі. Малюємо усе це від руки на звичайному листку паперу.)

3. Готуємо всі макети (У лепбуці можуть бути такі елементи:

- кишеньки різної форми та розміру (також у вигляді книжечки чи «гармошки»);
- конвертики;
- віконця;
- дверцята;
- стрілки;
- карточки;
- елементи, які можна витягувати;
- елементи, які повертаються навколо своєї осі.

4. Візуалізувати свій проект. (Стандарт – папка А4 в складеному вигляді або А3 у розгорнутому. Такі формати вважаються найзручнішими, однак це не є догмою.)

Урок № 24

Працюй з підручника

Тема. Московська держава

1. Основні поняття

Самодержавство _____

Земський Собор - _____

Судебник – _____

Опричнина – _____

2. Основні дати

Січень 1547 р. – _____

1549 р. – _____

1550 р. – _____

1551 р. – _____

1552 р. – _____

1556 р. – _____

1558-1583 рр. – _____

1564-1577р.р. – _____

1598-1583 р.р. - _____

1613 р. - _____

3. Обов'язкове завдання

Урок № 25

Працюй з підручника

Тема. Практичне заняття. Реформи Петра І.

Завдання 1.

Охарактеризуй внутрішнє становище Росії на початок правління Петра І та зроби висновок про причини проведення реформ

Завдання 2.

Реформи державного управління

А) Які органи влади було створено у ході цієї реформи?

Б) Запиши визначення понять:

Сенат - _____

Колегі - _____

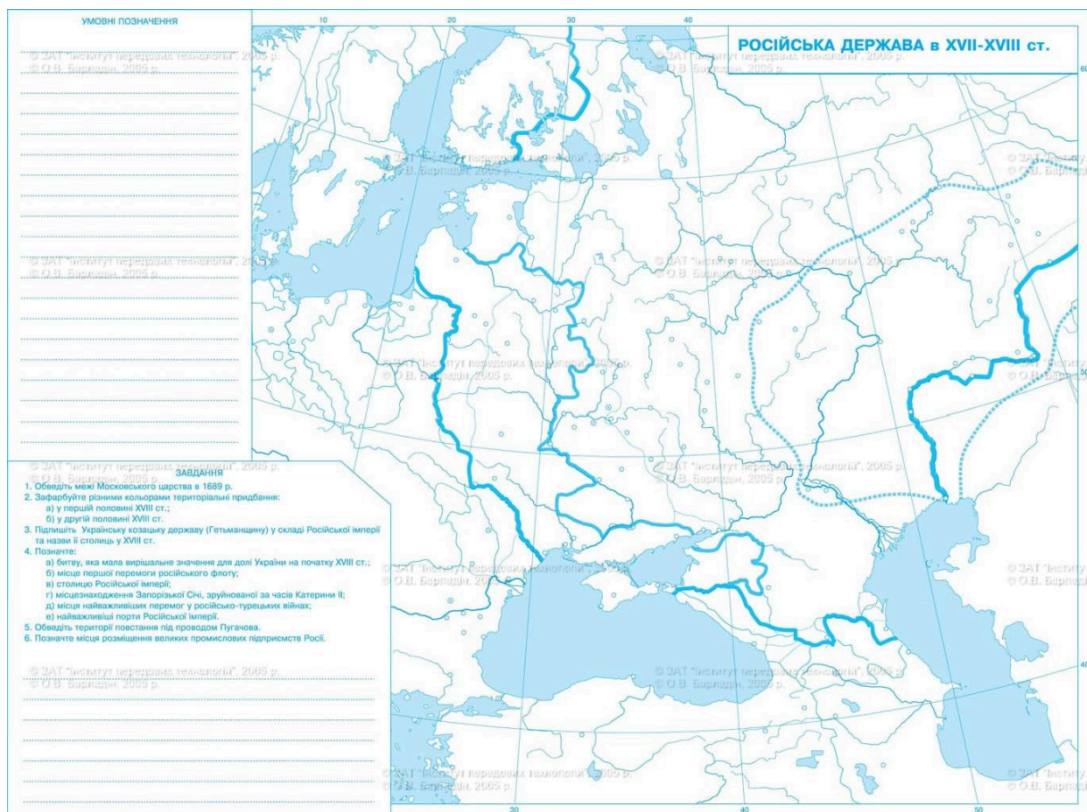
Завдання 3.

Реформа місцевого управління

А) Заповни пропуски в тексті

У _____ році країна була розділена на _____ губерній на чолі з _____, наділеними усією повнотою судової та _____ влади: Московську, Інгерманландську, Київську, Смоленську, Азовську, Казанську, Архангелогородську й Сибірську.

Б) В результаті реформи місцевого управління держава була поділена на губернії. Познач на контурній карті

Завдання 4.

Реформа церкви

А) З якою метою було проведено реформу церкви?

Б) Запиши визначення поняття:

Синод -

В) Хто зображений на ілюстрації?

Яка роль цієї особи у проведенні церковної реформи?

[illegible]

Завдання 5. Військова реформа

Розглянь літографії з книжки XIX століття (Рядові стрільці у 1674 р.; Рядовий армійського піхотного полку у 1720—32 рр.). Яких змін зазнала російська армія у ході проведення реформи?

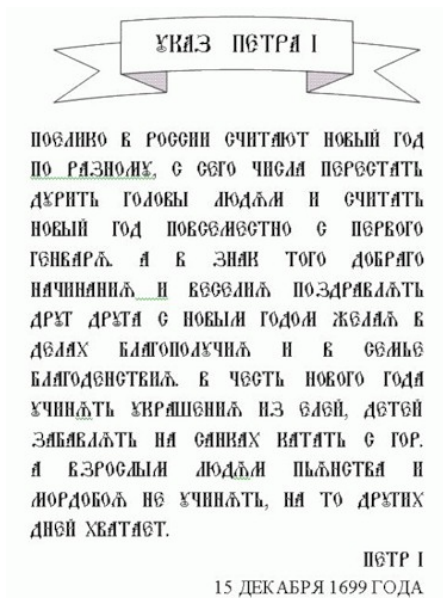

Завдання 6. Перетворення у галузі культури

А) Які зміни відбулися в галузі культури

Б) Розглянь ілюстрації. Спробуй визначити, яких перетворень в галузі культури вони стосуються. Зроби підпис.

Завдання 7.

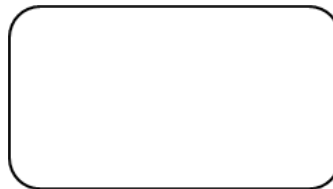
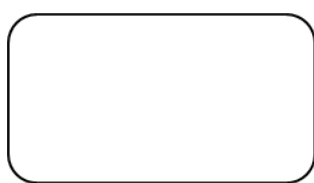
Ознайомся з оцінкою реформ Петра I. Вислови власне судження щодо їх значення.

- ✓ «Везде Петра Великого вижу, в поту, в пыли, в дыму, в пламени, и не могу себя уверить, что один везде Пётр, не многие... Итак, ежели человека богу подобного по нашему понятию найти надобно, кроме Петра Великого не обрести» (М.В. Ломоносов, «Слово похвальному Петру Великому»)
- ✓ Вони (реформи) були «безсистемними» і «окремими експериментами», а вся діяльність Петра це «сліпа стихійна творчість». Будівництво флоту не досягло поставлених завдань порівняно з грандіозністю затрачених коштів. (П. М. Мілюков)
- ✓ «Народ піднявся в дорогу, але на когось чекали, чекали на вождя, і він з'явився в особі Петра I» (С.М.Соловйов, «Погляд на історію встановлення державного порядку в Росії»)

[illegible]

Склади хронологічний ланцюжок «Реформи Петра I»

A 3x3 grid of empty rounded rectangular boxes, intended for students to write their answers to the questions in the adjacent column.

Урок № 26

Оцінювання навчальних досягнень учнів з розділу «Османська імперія.

Країни Східної Європи у XVI – першій половині XVII ст.»

I рівень

1. Назви столицю Османської імперії

- а) Стамбул б) Константинополь
- в) Анкара г) Анталія

2. Найвищого розквіту Османська імперія досягла за часів правління

- а) Селіма I б) Сулеймана I
- в) Ахмада III г) Селіма II

3. Знайди зайве слово:

медресе, мечеть, даосизм, диван

- а) медресе б) мечеть
- в) даосизм г) диван

4. Які держави увійшли до складу Речі Посполитої?

- а) Литва та Польща;
- б) Московська держава та Польща;
- в) Литва та Московська держава

5. Московська держава була проголошена імперією у:

- а) 1721 р. б) 1709 р.
- в) 1700 р. г) 1703 р.

6. Познач державний орган Польщі, який обмежував владу короля

- а) рада б) кортеси
- в) сейм г) магістрат

7. Яку назву отримав період в історії Російської держави з 1598 до 1613 р.?

- а) розкол б) опричнина
- в) смута г) великий потоп

8. Вибери три правильні відповіді із семи запропонованих.

Які події стосуються правління Івана IV Грозного?

- а) Повстання Івана Болотникова,
- б) Смутні часи,
- в) Лівонська війна,
- г) Прийняття Соборного уложення,
- д) Захоплення Казанського ханства,
- е) «Велике посольство»,
- є) Встановлення опричнини.

II рівень

9. Установи відповідність між поняттями та їхніми визначеннями.

- 1 фільварок А прагнення держави захопити нові території
- 2 стрільці Б велике господарство, що ґрунтується на панщині
- 3 експансія В постійні військові в Московському царстві
- 4 оброк Г натуральні та грошові платежі селян феодалам
- Д форма залежності селянина від землевласника

10. Укажи, про кого йдеться.

За часів його правління Османська імперія досягла вершини своєї могутності. У результаті численних війн значно розширив територію Османської імперії. Реформував адміністрацію, армію, фінанси. Був також меценатом і поетом. Його четвертою дружиною була Порем Султан, яку в Європі знали під іменем Роксолана.

А Аббас I; Б Селім I; В Надір; Г Сулейман I

III рівень

11. Заповни таблицю, указавши у відповідному стовпчику порядковий номер поняття або назви.

- 1) Варшава, 2) фільварок, 3) бояри, 4) Литовські статuti, 5) греко-католики, 6) опричнина, 7) стрільці, 8) Москва, 9) Боярська дума.

РІЧ ПОСПОЛИТА	МОСКОВСЬКЕ ЦАРСТВО

IV рівень

12. Проаналізуй текст з історичного документа та дай відповіді на запитання.

“Усі закони й постанови, хоч би які вони були і хоч би з якої причини видані в Литві проти польського народу, щодо заняття вищих і яких завгодно посад, що передаються й доручаються нами, також щодо маєтків і земель, щодо придбання земель і володіння ними у Великому князівстві Литовському... — усі такі закони, погодженням з усіма чинами, скасовуємо... Віднині як поляк у Литві, так і литовець у Польщі можуть купити маєток і оселитися будь-яким законним способом, і можуть за законом обіймати посаду в тій землі, у якій

осядуть. Щодо духовних посад, то ми роздаватимемо їх на власний розсуд, як і було досі, не звертаючи уваги на осілість особи в тій країні.”

Із Люблінської унії (про права поляків і литовців)

Коли була прийнята Люблінська унія та які права отримували поляки та литовці?

Чому в документі окремо виділені духовні особи?

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Розділ V. ЕПОХА ПРОСВІТНИЦТВА

Урок № 27

Працюй з підручника

Тема. Вплив промислової революції на життя населення. Просвітництво

1. Основні поняття і дати

1760-ті роки

Просвітництво – _____

Бароко – _____

Класицизм – _____

Рококо – _____

Секуляризація – _____

Промислова революція - _____

Індустріальне суспільство – _____

Буржуазія – _____

Фабрика – _____

2. Історичні постаті

Підпиши словосполученням , якою ознакою (думкою, дією) відзначилася дана історична постать.

Ж. Д'Аламбер

Д. Дідро

Е. Кант

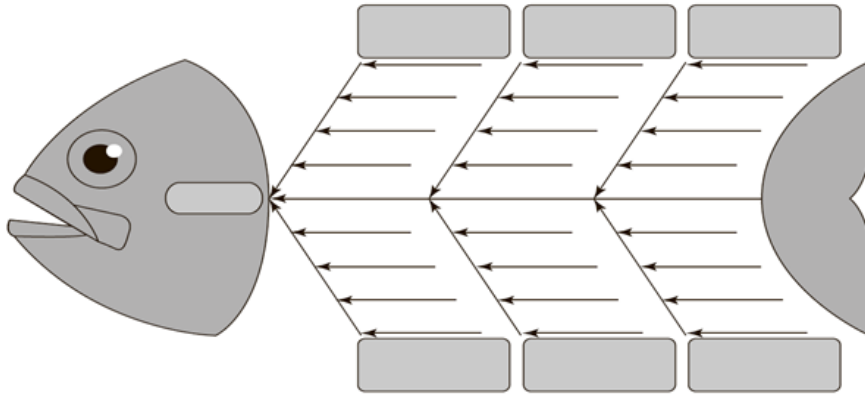

Ж.Б. Мольєр

3. Обов'язкове завдання

Одягни рибку, заповни таблицю “ Промислова революція”, опрацювавши матеріал в підручнику

Складові та ознаки, винаходи

Наслідки

4. Додаткове завдання

Усі освічені люди Європи знали заклик Вольтера: «Роздавіть гадину!», спрямований проти могутності католицької церкви. Проте критика церкви не заважала йому залишатися щирим християнином. Поміркуй, як можна пояснити таку суперечність. Свої висновки виклади у формі тез.

Урок № 28

Працюй з підручника

Тема. Освічений абсолютизм

1. Основні події

Початок XVIII ст. -

1740-1780-_____

1740-1786-_____

1762-1796-_____

1780-1790-_____

2. Основні поняття

освічений абсолютизм-_____

3. Історичні постаті

Назви монархів Європи

4. Основне завдання

За допомогою діаграми Венна порівняй правління двох імператриць.

Діаграма Венна

Марія Терезія

Катерина II

ВІДМІННЕ

СПІЛЬНЕ

ВІДМІННЕ

Яка з двох характеристик Фрідріха II «філософ на троні» та «фельдфебель на троні» найбільш співзвучна твоїй власній оцінці цього освіченого монарха? Відповідь обґрунтуй.

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Тема. Міжнародні відносини XVIII ст.

1. Основні події

1701-1714рр. - _____

1740-1748рр. - _____

1756-1763рр. - _____

1772р. - _____

1793р. - _____

1795р. - _____

2. Основні поняття

Семилітня війна - _____

3. Історичні постаті

На його батьківщині створили музей-садибу, вулиця, названа на його честь, знайдеться в кожному польському місті та селі, пам'ятники йому стоять у Вашингтоні і Вест-Пойнті, Швейцарії та Польщі. Його ім'я носить найвища гора в Австралії, а також дивний курган неподалік від Кракова. Його портрет виявився навіть на борту підводного човна капітана Немо «Наутілу».

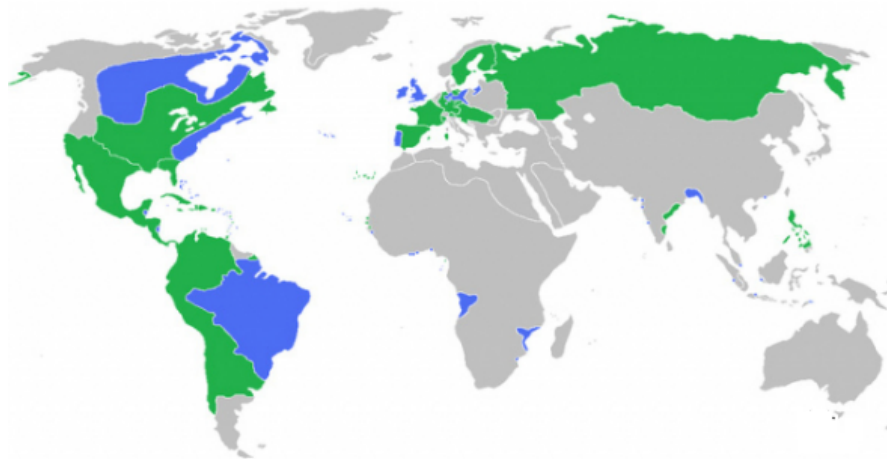
4. Обов'язкове завдання

Карикатура. XVIII ст. Розглянь уважно її та вислови припущення які події вона відображала а, отже, як її назвав автор.

5. Додаткове завдання

Картосхема відображає початок Семилітньої війни; синім позначено англо-прусську коаліцію; зеленим - франко-австро-іспано-російську. Як на твою думку, чи можна Семилітню війну назвати світовою. Обґрунтуй свою позицію.

[illegible]

Тема. Північна Америка: народження нової держави

1. Основні події

1773 р. — _____

1775-1783 рр. — _____

1776 р. — _____

1787 р. — _____

1791 р. — _____

2. Основні поняття:

«Бостонське чаювання» - _____

конфедерація - _____

Федерація - _____

Конституція - _____

Декларація незалежності - _____

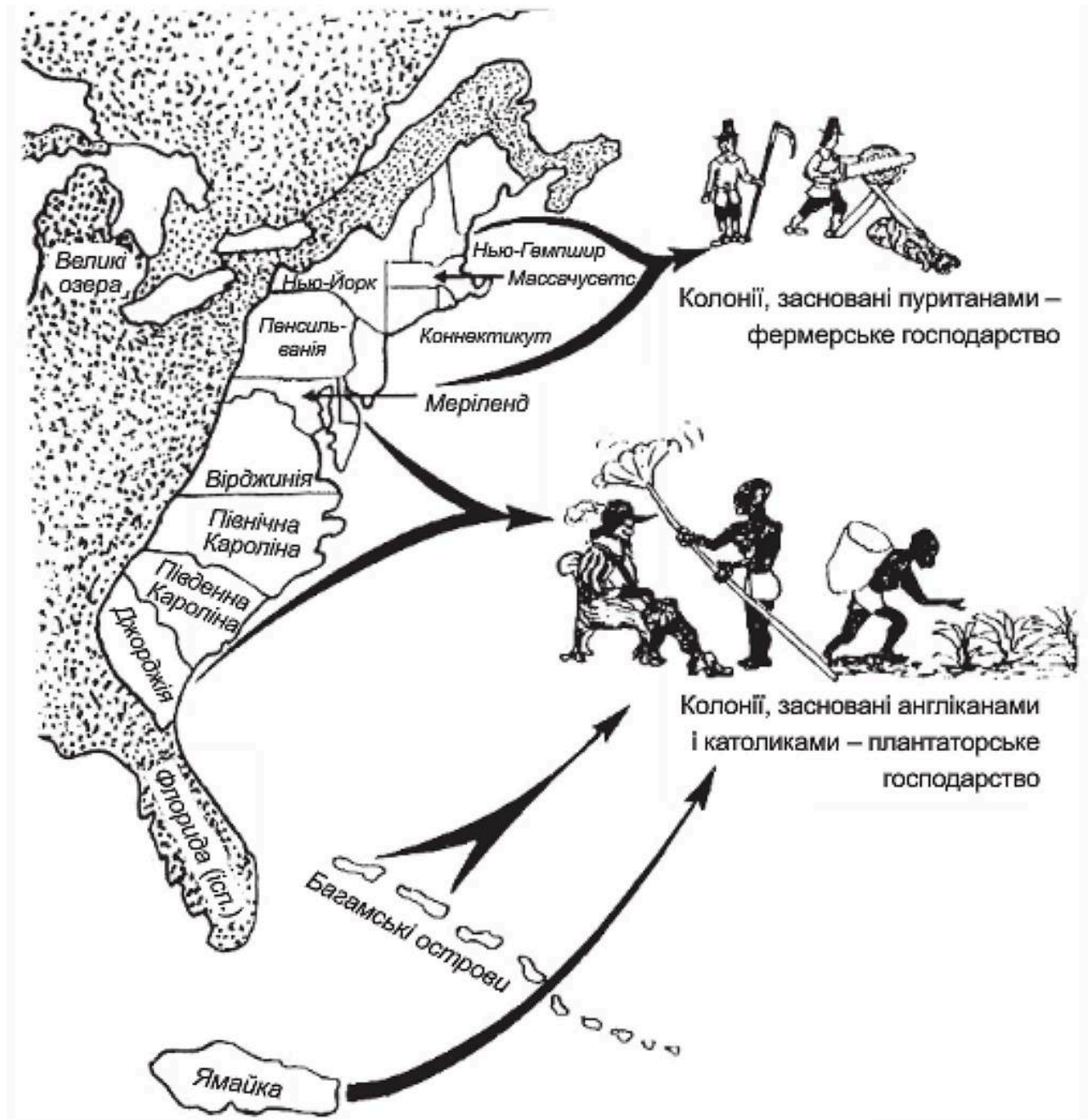
Війна за незалежність - _____

3. Історичні постаті

4. Обов'язкове завдання

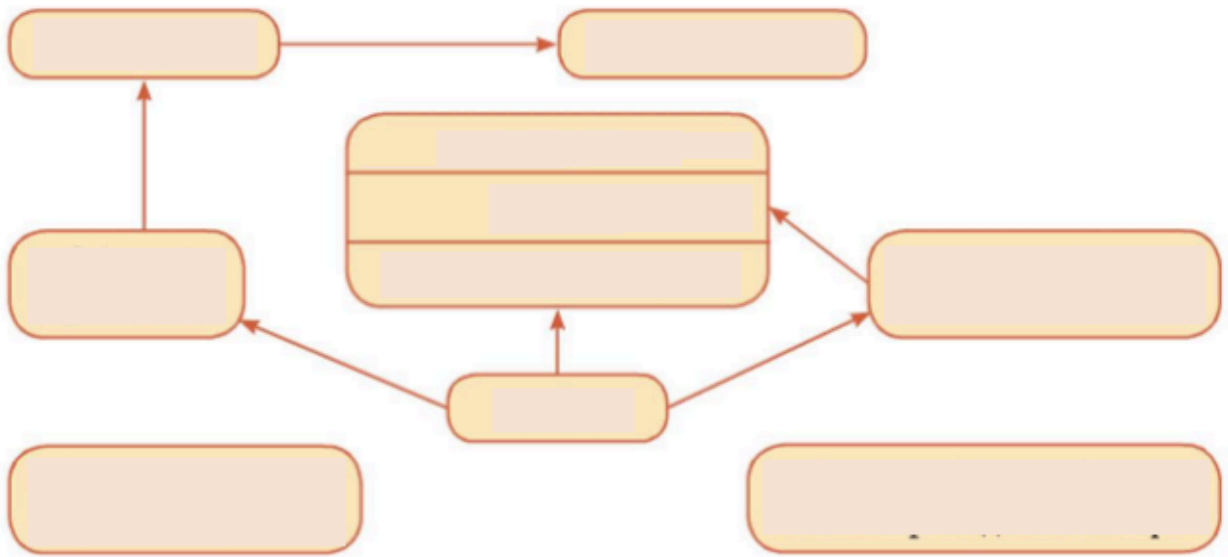
З тексту підручника підбери коментар до малюнка та зроби висновок про особливості соціально-економічного розвитку англійських колоній у Північній Америці.

5. Додаткове завдання

Впиши у схему назви органів влади США.

Органи влади США за Конституцією 1787 р.

Чи згоден ти з такою оцінкою Констиуції США: “ Для свого часу Конституція США була найбільш передовою та демократичною.” Свою думку обґрунтуй.

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Урок № 31

Тема. Особливості державного устрою США

1. Основні поняття

Демократія - _____

2. Основні дати

1777р. _____

17 вересня 1787 р. _____

14 червня 1777р. _____

1782 р. _____

1931 р. _____

3. Основне завдання

1. Прочитай текст і дай відповіді на запитання

Конституція «Об'єднаних колоній», що іменувалася «Статті конфедерації та вічного союзу», набула чинності тільки 1 березня 1781 р. після затвердження його всіма державами (штатами). «Статті конфедерації», власне, були міжнародно-правовим договором про утворення союзу 13 незалежних держав (конфедерації) «для спільної оборони, забезпечення своїх свобод, а також взаємного і загального добробуту». Кожна держава (штат) зберігала свій суверенітет у внутрішніх і зовнішніх справах. Члени конфедерації зобов'язувалися надавати допомогу в разі будь-яких посягань на один із штатів.

Для керівництва загальними справами конфедерації (оголошення війни, укладення миру і міжнародних угод, призначення і приймання послів, установлення правил карбування монети, створення конфедеративних збройних сил тощо) затверджувався однопалатний конгрес, який складався з делегацій, обраних законодавчими органами штатів. Кожна делегація мала в конгресі один голос. У періоди між сесіями конгресу його повноваження повинен був здійснювати комітет штатів, який складався з делегатів від кожного члена конфедерації.

Повноваження конфедеративних органів були дуже обмежені. Вони не могли приймати рішення з найважливіших питань без згоди більшості членів конфедерації, не мали права примушувати членів конфедерації до виконання прийнятих рішень. У них не було також власних фінансових засобів, оскільки вони не могли встановлювати і збирати податки.

Які умови об'єднання штатів були записані в Конституції? _____

Які справи могли вирішувати в Конгресі? _____

Скільки голосів мав кожен штат в Конгресі? Чи справедливо це було? _____

Чому в представників Конгресу не було власних коштів? _____

2. Прочитай текст та заповни схему

Конституція США 1787 р. Біль про права 1791 р.

Основоположним принципом Конституції став поділ влади на законодавчу, виконавчу та судову гілки, проголошений свого часу англійським філософом Локком і розвинений мислителем Франції Монтеск'є - «одна влада стримує іншу».

Вища загальнофедеральна законодавча влада доручалася Конгресові, який складався з двох палат; нижня — палата представників, верхня - сенат. Двопалатна структура парламенту відображала федеративний устрій держави.

Палата представників обиралася на 2 роки прямим голосуванням із загалу громадян, які досягли 25-літнього віку. У той час виборчі округи були рівними за чисельністю виборців (по 30 тис. жителів). Було потрібно також, щоб кандидат у палату представників не менше 7 років був громадянином США і проживав на момент виборів у тому штаті, де обирався.

Члени сенату обиралися законодавчими зборами штатів: по 2 сенатори від кожного. 17-та поправка до Конституції, прийнята 1913 р., зафіксувала, що сенатори обираються безпосередньо населенням штату у спосіб прямих виборів. Кандидат у сенатори мав досягти 30-річного віку, бути громадянином США не менше 9 років і жити у штаті, від якого обрався. Строк повноважень сенаторів становив 6 років. Через два роки третина сенаторів повинна була переобиратися.

Головою сенату був віце-президент. Конституція наділила сенат правом контролю за діяльністю вищих федеральних посадових осіб, зокрема й президента. Якщо 2/3 сенаторів підтримають обвинувачення, висунуте палатою представників, то винний звільняється з посади. У даному випадку сенат діє в порядку імпічменту (резолуція недовіри). Це вважається дійовим засобом обмеження виконавчої та судової гілок влади. Лише за згодою сенату президент може укладати міжнародні договори, призначати послів, членів Верховного суду тощо. Отже, обсяг повноважень сенату - набагато ширший, ніж палати представників, і він є немовби протиположним нижній палаті. Варто, однак, зазначити, що палата представників і сенат наділені однаковими правами щодо законодавчої ініціативи і прийняття законів.

Хто міг обиратися в Палату представників. Які повноваження були в Палати Представників	Хто міг обиратися до Сенату Які повноваження були в Сенату
--	--

3. Ознайомся з інформацією про інші державні посади в США та дай відповідь на запитання .

Виконавча влада у США доручалася президентові. Президент - глава держави і федеральної адміністрації. Але він міг бути усунутий від посади резолюцією недовіри, прийнятою конгресом. Президент - головнокомандувач армії та флоту, міг призначати і звільняти будь-якого члена свого кабінету. Як глава держави, він здійснював функції представництва: приймав і призначав послів. За порадою і згодою сенату призначав членів Верховного суду США і суддів федеральної системи. Президент покликаний забезпечити точне дотримання федеральних законів, йому надавалося право помилування і відстрочення виконання вироків у справах про злочини проти США (передбачалося, що це право є гарантією від сваволі суддів).

Як глава уряду, президент визначав обов'язки всіх міністрів, посадових осіб США, міг вимагати від керівників департаментів і міністерств письмової думки з будь-якого питання. Президент - єдиний офіційний керівник виконавчої влади.

Вища судова влада перебувала у віданні Верховного суду США. Його члени призначалися президентом «за порадою і згодою сенату» і зберігали свої посади довічно. Конституція забороняла зменшувати їм платню. Право перегляду законів, прийнятих конгресом, та актів виконавчої влади у разі їх

невідповідності Конституції ввірялося Верховному федеральному суду США, але не за прямим уповноваженням Конституції, а як допущена практика, що стала прецедентом від 1803 р.

Крім Верховного федерального суду, у США було створено систему судів штатів і районних судів.

На які гілки поділялася влада в США? _____

Чому був саме такий поділ? _____

Які повноваження мав Президент? _____

Зробіть висновок, про особливості державного устрою в США. _____

Урок № 32

Оцінювання навчальних досягнень учнів з розділу “Епоха Просвітництва”

I рівень

1. Хто із зображених монархів був «освіченим» монархом Пруссії?

2. Яким був головний результат Семилітньої війни європейських держав?

- А) Пруссія приєднала до своїх володінь Сілезію;
- Б) уперше утворився воєнно-політичний союз європейських держав;
- В) була придушена спроба Пруссії об'єднати під своєю владою німецькі землі, ще на 100 років закріплена роздробленість Німеччини;
- Г) зміна династії в Російській імперії.

3. Ознакою вихованості в епоху Просвітництва вважалось...

- А) вміння вести розмови на політичні теми;
- Б) вміння вести розмови на наукові і філософські теми;
- В) знання митців і творів епохи Відродження;
- Г) знання історичного минулого своєї країни.

4. Який з наведених регіонів увійшов до Австрійської монархії Габсбургів за першим поділом Речі Посполитої?

- А) Мала Польща;
- Б) Велика Польща;
- В) Галичина;
- Г) Сілезія.

5. Утвердження в країнах Європи освіченого абсолютизму було зумовлено поширенням ідей...

- А) просвітництва;
- Б) протестантизму;
- В) протекціонізму;
- Г) гуманізму,

6. У якому році Північноамериканські колонії Англії проголосили Декларацію незалежності?

- А) 1774 р.;
- Б) 1776 р.;
- В) 1781 р.;
- Г) 1783 р.

II рівень

7. Установи послідовність перебування на престолі монархів Російської імперії.

- А) Єлизавета Петрівна;
- Б) Анна Іванівна;
- В) Катерина II;
- Г) Петро III.

8. Встанови відповідність між датами та подіями.

- А) 1770 р. 1) ухвалення Декларації незалежності США
- Б) 1776 р. 2) ухвалення Конгресом США “Білля про права”
- В) 1789 р. 3) “Бостонська бійня”
- 4) підписання Весфальського миру

9. Визначте, про яку правительку Росії XVIII ст. йде мова

“Росіяни хвалили її царювання: вона виявляла до них більше довіри, ніж до німців, відновила владу Сенату, скасувала смертну кару, мала коханців добродушних, пристрась до розваг і ніжних віршів” _____

III рівень

10. Складіть схему за планом: причини - привід - діяльність - наслідки за темою “Війна за незалежність США”

11. Визнач характерні риси доби Просвітництва. Чим вони були зумовлені?

IV рівень

12. Напиши уявний репортаж від імені солдата Семилітньої війни.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Розділ VI. СХІДНИЙ СВІТ У XVI-XVIII ст.

Урок № 33

Працюй з

підручника

Тема. Індія та Персія

1.Основні події

1502—1736pp. - _____

1526p. - _____

2. Основні поняття

Держава Великих Моголів-_____

3. Історичні постаті

4. Обов'язкові завдання

“У 1741 р., прославлений і навантажений багатствами, награбованими в Індії, Надір-шах прибув до Дербента. Його військо, яке значно зросло під час численних походів, нараховувало 150 тис. чоловік і складалось із загонів індійців, татар, узбеків та афганців... персів було небагато.

Він вирішив напасти на лезгинів - народ, що живе в горах, і тому його важко підкорити... Горці звичні до пограбувань, майже всі вони майстерно володіють вогнепальною зброєю і вміло ведуть невеликі бої. На вершинах недоступних стрімчаків вони розташували своїх дружин, дітей та кошовності й почали влаштовувати засідки... знімати конвої, а однієї ночі наслідили атакувати

табір самого шаха. Захоплений зненацька, правитель змушений був відступити. Все його військо безладно тікало, і переможці взяли значну здобич.”

XVIII ст. З мемуарів французького посла

У повідомленні французького посла вказані причини поразки завойовницького походу Надір-шаха. Спробуй виділити ту частину дипломатичного тексту, де йдеться про це. Чому саме в цьому ти бачиш причину поразки?

5. Додаткове завдання

Висота Тадж Махалу з маківкою досягає 74 м. В його основі лежить квадратна платформа зі сторонами понад 95 м. По кутах мавзолею розташовані чотири мінарети.

Стіни викладені полірованим мармуром, зовні в деяких місцях доповнені червоним пісковиком. У вікнах та арках — ажурні решітки. Склепінчасті переходи розписані сурами із Корану арабськими літерами.

Більшість дослідників вважають, що Тадж Махал побудовано з матеріалів, які привозилися з усієї Індії і Азії. Для транспортування будівельних матеріалів використовували понад 1000 слонів. Білий мармур привозили з Раджастану, яшму з Педжабу, нефрит і гірський кришталь з Китаю. Бірюзу завозили з Тибету, лазур з Афганістану, сапфіри з Шрі Ланки, сердолік з Аравії.

У будівництві брало участь до 20 000 робітників.

Що найбільше тебе вражає в описі і у вигляді Тадж-Махалу?

Тема. Японія та Китай

1.Основні події

1603-1867pp. - _____

1639p. - _____

1644-1911pp.-_____

2. Основні поняття

самурай-_____

політика самоізоляції-

съогунат-_____

3. Історичні постаті

4. Обов'язкові завдання

З якомога більшої кількості слів хмаринки утвори складне речення з різними видами зв'язку.

Дай визначення слову, яку є зайвим у цій хмаринці

5. Додаткове завдання

Нецке, танка, кабукі... Уклади термінологічний словник до теми “Культура Японії”, добавивши до переліку ще щонайменше три поняття

Нецке	
Танка	
Кабукі	

Урок № 35

Оцінювання навчальних досягнень учнів з теми “Східний світ у XVI-XVIII ст.”

I рівень

1. Як називалася країна, зображена на мапі?

- А) Османська імперія;
- Б) Імперія Сефевидів;
- В) Імперія Великих Моголів;
- Г) Японія.

2. Яке визначення відповідає поняттю «сьогунат»?

- А) Система формування армії Японії по принципу строкатості населення.
- Б) Система влади в Японії, коли духовна влада належала імператору, а світська сильнішому феодальному роду.
- В) Система оподаткування, яка передбачала великі торгівельні штрафи з іноземців.
- Г) Система моральних принципів буддизму.

3. Яка подія привела до падіння династії Мін?

- А) Напади японських піратів;
- Б) наступ племен маньчжурів;
- В) народне повстання;
- Г) міжусобні війни.

4. Що об'єднує китайське місто Гуанчжоу та японське місто Нагасакі?

- А) Ці міста були столицями імперій;
- Б) тільки в цих містах могли знаходитися європейці в період ізоляції країн;
- В) в цих містах бурхливо розвивалися ремесла;
- Г) ці міста стали центрами народних повстань.

5.Вкажи назву торгівельної компанії, яка була «справжнім господарем» Індії:

- А) Ост-Індська компанія Франції;
- Б) Ост-Індська компанія Англії;
- В) Вест-Індська компанія Франції;
- Г) Вест-Індська компанія Англії;

6.В якому році відбулася описана битва? *«800 англійських солдатів і 2 тис. сипайв у битві біля містечка Плессі вщент розгромили союзне французам 68-тисячне сипайське військо».*

- А) 1757 р.; Б) 1773 р.;
- В) 1775 р.; Г) 1787 р.

II рівень

7. Співвіднеси реформи з правителями, які їх провели:

1) започаткував нову релігію;	А Тойотомі Хідейосі;
2) ввів у війську вогнепальну зброю і артилерію;	Б) Конфуцій;
3) збільшив податки, що привело до його загибелі;	В) Акбар;
4) ввів нові золоті та срібні монети.	Г) Аббас I;
	Д) Надир-шах

8.Поясни значення понять і термінів: «самураї», «політика самоізоляції», «синтоїзм», «Великі Моголи», «мініатюра», «каліграфія».

9. Встанови хронологічну послідовність подій

- А) Відкриття морського шляху до Індії;
- Б)селянська війна у Китаї;
- В) розгром турецького флоту при Лепанто військами “Священної ліги”.

III рівень

10. Опишіть причини завоювання правителями держави Великих Моголів.

11 Заповни таблицю “Основні життєві цінності людини Сходу та Заходу”

Людина Сходу	Людина Заходу
--------------	---------------

--	--

IV рівень

12.Одне з повчань Конфуція:«Я часто цілими днями не їм і цілими ночами не сплю, усе думаю, але від цього немає користі. Краще вже вчитися. Учитися й не розмірковувати - марнування часу; розмірковувати й не вчитися - згубно».

Чи актуальне повчання Конфуція для тебе? Чому ти так вважаєш?
